

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

POS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
RÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPELAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

70/06. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2006. szeptember 12.

A Bíróság C-145/04. és C-300/04. sz. ügyekben hozott ítéletei

Spanyol Királyság kontra Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága

M. G. Eman és O. B. Sevinger kontra College van burgemeester en wethouders van Den Haag

A TAGÁLLAMOK HATÁSKÖRÉBE TARTOZIK AZ EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOKON AKTÍV ÉS PASSZÍV VÁLASZTÓJOGGAL RENDELKEZŐK MEGHATÁROZÁSA

Ugyanakkor ennek keretében tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jogot, és különösen az egyenlő bánásmód elvét.

▪ **A C-145/04. sz., Spanyol Királyság kontra Egyesült Királyság** ügyben többek között annak meghatározásáról van szó, hogy valamely tagállam kiterjesztheti-e az európai parlamenti választásokra vonatkozó választójogot harmadik országok európai területen, a jelen esetben Gibraltáron lakóhellyel rendelkező állampolgáira.

A gibraltári lakosok európai parlamenti választásokon való részvételének lehetővé tétele érdekében az Egyesült Királyság 2003-ban új választókerületet alakított ki, amely Gibraltárt Angliának egy már létező választókerületéhez csatolja, és külön választói névjegyzéket készített. Így az e választásokra vonatkozó választójogot a Gibraltáron lakóhellyel rendelkező uniós polgároknak, illetve a Commonwealth Gibraltáron lakóhellyel rendelkező és bizonyos feltételeket teljesítő polgárainak (qualifying Commonwealth citizen, QCC) adta meg.

A Spanyol Királyság szerint csak az uniós polgárok részére lehet elismerni az európai parlamenti választásokra vonatkozó választójogot. Másfelől a Spanyol Királyság azt állítja, hogy az Egyesült Királyság – azzal, hogy kimondta Gibraltár területének egy már létező

angliai választókerülethez kapcsolását – megsértette az 1976-os okmány I. mellékletét és 2002. február 18-i nyilatkozatát¹. A Spanyol Királyság kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet nyújtott be az Egyesült Királysággal szemben az Európai Közösségek Bíróságához.

A Bíróság előzetesen emlékeztet arra, hogy az Egyesült Királyság a Spanyol Királyság által vitatott jogszabályt azért fogadta el, hogy eleget tegyen az Emberi Jogok Európai Bírósága egyik ítéletének.² Alkotmányos hagyományaival összefüggő okokból az Egyesült Királyság úgy döntött, hogy megadja az aktív és passzív választójogot azon QCC-knek, akik teljesítenek bizonyos, a választással érintett területtel fennálló különleges kapcsolatra vonatkozó feltételeket.

A Bíróság úgy ítéli meg, hogy sem az EK-Szerződés, sem az 1976-os okmány nem határozza meg kifejezetten és pontosan, hogy az európai parlamenti választásokon kik rendelkeznek aktív és passzív választójoggal. **Ezért, a közösségi jog jelenlegi állása szerint az európai parlamenti választásokra vonatkozó aktív és passzív választójoggal rendelkezők körének meghatározása a közösségi jog tiszteletben tartása mellett az egyes tagállamok hatáskörébe tartozik. Az EK-Szerződés vonatkozó cikkeivel nem ellentétes az, hogy a tagállamok saját állampolgáraikon és a területükön lakóhellyel rendelkező uniós polgárokon kívül aktív és passzív választójogot adnak velük szoros kapcsolatban álló, meghatározott személyeknek.**

Egyébiránt, a Gibraltár területének egy már létező angliai választókerülethez kapcsolására vonatkozóan a Bíróság emlékeztet arra, hogy így egy gibraltári választó az Egyesült Királyság választójával hasonló helyzetbe kerül, és nem kell foglalkoznia a Gibraltár jogi helyzetével kapcsolatos nehézségekkel, amelyek miatt nem gyakorolhatná választójogát vagy az őt visszatartaná e jog gyakorlásától. A Bíróság elutasítja tehát a Spanyol Királyság által e tekintetben felhozott érvet.

▪ **A C-300/04. sz., M. G. Eman és O. B. Sevinger kontra College van burgemeester en wethouders van Den Haag**, előzetes döntéshozatali ügyben a Nederlandse Raad van State épp ellenkezőleg, azt kérdezte a Bíróságtól, hogy valamely tagállam az európai parlamenti választásokra vonatkozó választójogot megtagadhatja-e a Közösséghez társult tengerentúli területen (TOT), a jelen esetben Arubán lakóhellyel rendelkező saját állampolgárai bizonyos csoportjaitól.

¹ A legutóbb a 2002/772/EK, Euratom tanácsi határozattal módosított, a Közgyűlés képviselőinek közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány.

A 2002-es nyilatkozat: ebben a nyilatkozatban az Egyesült Királyság kötelezettséget vállalt arra, hogy „a szükséges módosításokat annak figyelembevételével vezessék át, hogy a gibraltári választók az Egyesült Királyság egy létező választókerületében ugyanolyan feltételekkel vehessenek részt az európai parlamenti választásokon, mint e választókerület többi választója”.

² A Matthews kontra Egyesült Királyság ügyben 1999. február 18-án hozott ítélet (Ítéletek és Határozatok Tára, 1999-I.). A Bíróság ebben az ítéletben azzal, hogy helyt adott egy gibraltári lakóhellyel rendelkező brit állampolgár keresetének, megállapította, hogy az Egyesült Királyság – mivel Gibraltáron nem rendezett európai parlamenti választásokat – megsértette az EJE-t.

A Holland Királyság Hollandiából, valamint Aruba és a Holland Antillák szigeteiből áll. A Királyság valamennyi lakosa számára egyetlen állampolgárság létezik, a holland állampolgárság. M. G. Eman és O. B. Sevinger, akik mindketten holland állampolgárok, és lakóhelyük Oranjestad (Aruba) kérték az európai parlamenti választások céljából a választói névjegyzékbe való felvételüket. A kérelmüket azzal az indokkal utasították el, hogy Arubán laknak.

A holland Raad van State azt kérdezi, hogy az EK-Szerződés uniós polgárságra vonatkozó rendelkezései alkalmazandók-e azokra a személyekre, akik valamely tagállam állampolgárságával rendelkeznek, és akiknek a lakóhelye vagy tartózkodási helye TOT-on található.

A Bíróság kimondja, hogy azok a személyek, akik valamely tagállam állampolgárságával rendelkeznek, és akiknek a lakóhelye vagy tartózkodási helye a TOT-hoz tartozó területen található, hivatkozhatnak az uniós polgárok számára elismert jogokra.

Azon kérdést illetően, hogy a TOT-on tartózkodási hellyel vagy lakóhellyel rendelkező uniós polgár az európai parlamenti választásokon rendelkezik-e aktív és passzív választójoggal, a Bíróság megerősíti, hogy az aktív és passzív választójoggal rendelkezők körének meghatározása a közösségi jog tiszteletben tartása mellett az egyes tagállamok hatáskörébe tartozik. Figyelemmel többek között az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatára, nem tűnik úgy, hogy a lakóhelyhez kötött feltétel nem lenne megfelelő annak meghatározásához, kiket illet meg aktív és passzív választójog az európai parlamenti választásokon.

Ami azonban az egyenlő bánásmód elvét illeti, a jelen esetben a releváns összehasonlítási elemek egy Holland Antillákon vagy Arubán lakóhellyel rendelkező holland és egy harmadik országban lakóhellyel rendelkező holland. E személyekben az a közös, hogy holland állampolgárok, és nem Hollandia területén rendelkeznek lakóhellyel. A Bíróság megállapítja, hogy mégis fennáll az eltérő bánásmód e két személy között, mivel a másodiknak van aktív és passzív választójoga a Hollandiában tartott európai parlamenti választásokon, míg az elsőnek nincs ilyen joga. Az ilyen eltérő bánásmódot objektívan kell igazolni.

E tekintetben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a holland jogalkotó azon célja, amely a Hollandiával kapcsolatban álló vagy állt hollandok számára az aktív és passzív választójog megadásából áll, az e jogalkotót a választások tartására vonatkozóan megillető mérlegelési lehetőségbe tartozik. **A holland kormány azonban nem bizonyította kellőképpen, hogy a harmadik országban lakóhellyel rendelkező, illetve a Holland Antillákon vagy Arubán lakóhellyel rendelkező hollandok között megállapított eltérő bánásmód objektívan igazolható, és ezért nem minősül az egyenlő bánásmód elve megsértésének.**

Ha a nemzeti bíró – figyelembe véve többek között a Bíróság válaszát – megítélése szerint helytelen volt, hogy azokat a személyeket, akiknek a lakóhelye vagy tartózkodási helye a Holland Antillákon vagy Arubán van, és akik holland állampolgársággal rendelkeznek, a 2004. június 10-i európai parlamenti választások céljára nem vették fel a választói névjegyzékbe, a belső jogra tartozik azon intézkedések megállapítása, amelyek lehetővé teszik a jóvátételt. Ezen intézkedéseknek, amelyek a tagállamnak felróható közösségi jogi

jogsértés révén okozott kár megtérítését foglalhatják magukban, tiszteletben kell tartaniuk az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: HU, FR, CS, DE, EN, ES, IT, NL, PL, PT, SK, SL

Az ítélet teljes szövege megtalálható a Bíróság honlapján.

[http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=HU&Submit=rechercher&numaff=C - 145/04 és C-300/04](http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=HU&Submit=rechercher&numaff=C-145/04&C-300/04)

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

Az ünnepélyes ülésen készített felvételek az Európai Bizottság Sajtó és Tájékoztatási Főigazgatósága által működtetett EbS „Europe by Satellite”-on érhetők el.

L-2920 Luxembourg, Tel: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249

vagy B-1049 Bruxelles, Tel: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956